

สำหรับเลี้ยงโคนม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สาขิตการปลูกนาหลั่าชื่นในสวนจิตรลดा โดยใช้ท่อนพันธุ์หลั่าชื่นปักชำล้ายการดำเนินงาน ซึ่งเป็นวิธีที่เกษตรกรรู้จักกันเป็นอย่างดีและสามารถนำวิธีการนี้ไปปฏิบัติได้เอง และได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรการสาขิตการปักชำหลั่าชื่นเป็นวัฒนธรรมใหม่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอย่างยิ่ง ทรงมีพระราชประสงค์ให้การดำเนินงานของโรงโคนมสวนจิตรลดາเพื่อเป็นการสาขิต และเป็นตัวอย่าง จึงจำกัดจำนวนโคนมที่เลี้ยงไว้ประมาณ ๔๐ ตัวโดยเป็นแม่โครีดูมประมาณครึ่งหนึ่ง ส่วนที่เหลือเป็นลูกโค โคนมที่เลี้ยงเป็นพันธุ์ลูกผสมไฮลสไตน์-ฟรีสเชียนชาวด์ (Holstein-Friesian) โดยเป็นลูกโคที่เกิดในโรงโคนมเอง และได้รับการดูแลอย่างดี ภายใต้การดูแลของชาวนาที่มีความรู้ความสามารถสูง ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้การผลิตนมของโรงโคนมสวนจิตรลดากลายเป็นแหล่งนมสดที่สำคัญมากที่สุด ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ใช่แค่การเลี้ยงโคนม แต่เป็นการสร้างอาชีวศึกษาและอาชีวศึกษาใหม่ๆ ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีรายได้ที่ดีขึ้น

นอกจากนี้โรงโคนมสวนจิตรลดายังมีการทำฟาร์มประปาติโคนม บันทึกปริมาณน้ำนม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและสถิติในการศึกษาวิจัยต่อไปด้วย ทั้งหมดนี้เพื่อให้เกษตรกรโคนมมีวิธีการเลี้ยงโคนมที่เหมาะสมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ให้คนไทยมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ได้บริโภคโคนมกันอย่างทั่วถึงซึ่งโรงโคนมแห่งนี้ มีกระบวนการผลิตที่ครบวงจร ทั้งในเรื่องของวิชาการและวิธีการเลี้ยง เกษตรกรโคนมที่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาเรียนรู้ วิธีการเลี้ยงโคนม ตลอดจนการดำเนินงานด้านต่างๆ จะสามารถนำไปใช้

และพัฒนาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะที่นี่มีทั้งนักวิชาการจากกรมปศุสัตว์ รวมทั้งหน่วยงานเอกชนที่ให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการเลี้ยงโคนม ซึ่งทางโรงโคนมสวนจิตรลดามีความยินดีที่จะเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ให้ประชาชนผู้มีความสนใจทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ เข้ามาทดลองฝึกงานจริงได้ ซึ่งการเลี้ยงโคนมไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมีปัจจัยหลายประการที่ต้องคำนึงถึง เช่น ภัยคุกคาม โรคภัย ภัยธรรมชาติ ฯลฯ แต่หากมีความรู้และเทคนิคที่ดี ก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ โรงโคนมสวนจิตรลดาก็ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถดำเนินการได้ต่อไป

ในปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ได้รวมกลุ่มกันดำเนินการในรูปแบบของสหกรณ์ ตามแนวพระราชดำริเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศไทย ทำให้ผลิตน้ำนมดิบได้มากกว่าร้อยละ ๘๕ ของผลผลิตทั้งประเทศ ยังส่งผลในวงกว้างในการผลักดันให้รัฐบาล และภาครัฐสนับสนุนดำเนินการส่งเสริมการทำฟาร์มโคนม และกิจกรรมแปรรูปเป็นอุดสาಹกรรมมั่นคง จนกระทั่งเกิดการผลักดันของภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรในการรณรงค์การบริโภคโคนม ทั้งในภาคการศึกษาของรัฐและตลาดผู้บริโภคทั่วไป จนทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และการบริโภคโคนมของประชาชน นับเป็นพระราชนิรันดร์สู่สุขภาพที่ดีที่สุด

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ พระราชนิยมิจฉา พระบรมราชโขน พระวิริยะอุตสาหะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อภารกิจการโคนมไทยตั้งแต่แรก จึงทรงได้รับการน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญาว่า “พระบิดาแห่งการโคนมไทย”

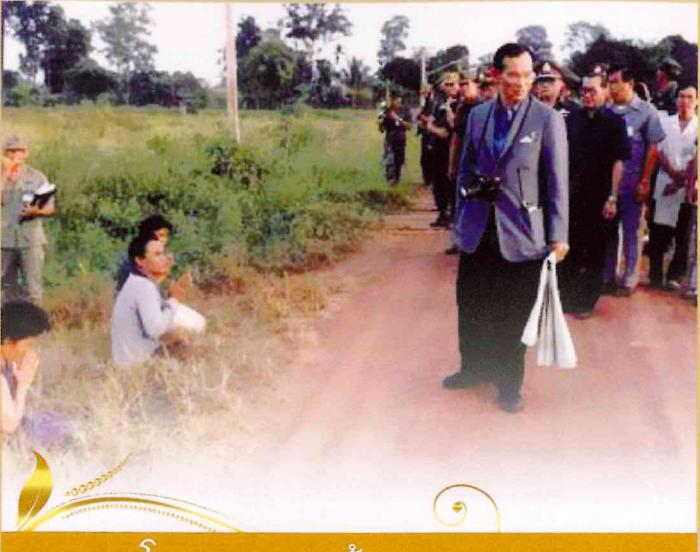
งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสสมมหามคล
เสด็จฯ เถวิงราชสีห์ ๗/๐ ปี
๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

โครงการนาหลั่าพัฒนา พระบิดาแห่งการโคนมไทย

กองงานพระราชนิยมิจฉา
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.dld.go.th

๒๐๑๓

โครงการนาหญ้าพระราชทาน

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๗๗ เวลา ๑๙.๔๖ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานีบำรุงพัฒนาสัตว์สกัดคราบเป็นการส่วนพระองค์ ทรงทอดพระเนตรกิจการของสถานานี้ และทรงซักถามหัวหน้าสถานานี้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานานี้ หลายประการรวมทั้งทรงให้ทางสถานานี้ หาทางส่งเสริมให้รายได้ที่อยู่ข้างเคียงทำ “นาหญ้า” เพื่อเลี้ยงโโค-กระปือ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานอ่างเก็บน้ำ “ห้วยทราย๓” ให้จัดทำนาหญ้าที่สถานีบำรุงพัฒนาสัตว์สกัดคราบ ต.พังช้าง อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร เพื่อศึกษาผลผลิตที่จะได้จากการทำนาหญ้าโดยตลอดทั้งปี ของหญ้าพันธุ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการส่งเสริมสู่เกษตรกร เพื่อเปรียบเทียบผลผลิต รายได้ระหว่างการใช้พื้นที่นาผลิตหญ้า เพื่อเปลี่ยนเป็นเนื้อสัตว์ กับการใช้พื้นที่นาผลิตข้าว เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความต้องการน้ำของหญ้าพันธุ์ต่างๆ การปลูกนอกกุฏิภายในเป็นต้น เพื่อเพิ่มผลผลิตหญ้า อาหารสัตว์ และเพิ่มปริมาณการผลิตสัตว์พันธุ์ดิชของกรมปศุสัตว์ โดยการประยุกต์ดั้นทุน เป็นการสาคิดและผลิตพันธุ์หญ้าที่ดีและเหมาะสมให้แก่เกษตรกร โดย กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และกรมปศุสัตว์ ร่วมกันจัดทำ โครงการนาหญ้าพระราชทาน จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ.๒๕๗๗-๒๕๗๐

ปีบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๘ กรมปศุสัตว์จัดทำ โครงการนาพืชอาหารสัตว์ สนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการห่วนถัวเวราโนในนาข้าว ก่อนการเก็บเกี่ยว ให้มีพืชอาหารสัตว์สำหรับให้โโค-กระปือแทะเลี้ยง ในช่วงปลายฤดูฝน และปรับปรุงนาข้าวให้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ในบางปีที่การทำนามไม่ได้ผล ดำเนินการในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม บุรีรัมย์ เลย ชัยภูมิ และนครราชสีมา ปีละ ๙๐,๐๐๐ ไร่ เป็นเวลา ๒ ปี (๒๕๗๐-๒๕๗๑) รวมเป็นพื้นที่ ๑๘๐,๐๐๐ ไร่ เริ่มจากการผลิตเมล็ดพันธุ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๗๘

พระบิดาแห่งการโคนมไทย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อทรงพระเยาว์ทรงมีความคุ้นเคยกับโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ เคยเสด็จฯ พร้อมด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาชนกนัมทิดล และสมเด็จพระศรีนครินทร์ทรงทราบชนนี้ ทดสอบเครื่องจักรในรัฐบาล บริษัทผลิตนมขันหวานของเนลท์เล่ ที่ประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักร่วม มีคุณค่าทางอาหารสูงและเป็นประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์ ดังนั้นเมื่อเสด็จฯ ประพาสประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงเสด็จฯ ทอดพระเนตรกิจการฟาร์มโคนมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์นมหลายแห่ง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินกิจการ โคนมและแปรรูปนม

ในประเทศไทย ซึ่งในครั้งนั้นสมเด็จพระเจ้าเฟรเดอเริก ที่ ๙ แห่งเดนมาร์ก ร่วมรัฐบาล และองค์การเกษตรกรรมของประเทศไทย ได้น้อมเกล้าฯ ถวายโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย โดยจัดตั้งเป็น “ฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก” ซึ่งที่สำคัญมากแห่งหนึ่ง จังหวัดสระบุรี เป็นกิจการฟาร์มโคนมแห่งแรกในประเทศไทย

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๐๕ บริษัท เอส.อาร์. จำกัด ได้น้อมเกล้าฯ ถวายลูกโคนุกฯ รัชเดน จำนวน ๔ ตัว เป็นเพศผู้ ๑ ตัว เพศเมีย ๑ ตัว และโคลาตั้งท้องอีก ๒ ตัว ต่อมากิจการปศุสัตว์ได้น้อมเกล้าฯ ถวายโคลาตั้งท้องอีก ๒ ตัว พันธุ์บรูวน์ลิฟว์ และลูกผสมรัชเดนดิ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๓๒,๘๘๖.๗๓ บาท เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดสร้างโรงโคนม ในบริเวณพระตำหนักสวนจิตรลดานาถ แหลมสตีเจฯ เปิด “โรงโคนมสวนจิตรลดานาถ” เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งได้พระราชทานพระราชทานพระราชทานพระราชทานโรงโคนมสวนจิตรลดานาถไว้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและเผยแพร่การเลี้ยงโคนมโดยสาธิตการดำเนินงานให้เป็นตัวอย่างแก่ เกษตรกรเพื่อสามารถที่จะนำอาชีวศึกษาดังกล่าวไปดำเนินการเองได้ภายใต้ครอบครัว

๒. เพื่อดันดับ ทดลองหาวิชาการแผนใหม่เกี่ยวกับโคนม และทำการเผยแพร่ความรู้ไปยังเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม เพื่อปรับปรุงวิธีการให้ถูกต้องและเหมาะสม

๓. เพื่อทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โคนม ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศของประเทศไทย

๔. เพื่อส่งเสริมให้มีการบริโภคโคนมสดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เมื่อโคลาตั้งท้องอยู่ต่อกลูกจึงเริ่มทำการรีดนม น้ำนมที่เหลือจากการแบ่งให้ลูกโคนุกแล้ว จะนำมาใส่ขวดแก้วจำหน่ายให้แก่ ข้าราชการพิพาร ล้วนโคงตัวผู้จะพระราชทานให้กิจการปศุสัตว์ไปเลี้ยง เป็นพ่อพันธุ์ต่อไป เมื่อจำนวนโคนมเพิ่มขึ้นจากแม่โคงที่ให้ลูกทุกปี และมีผู้น้อมเกล้าฯ ถวายเพิ่มเติม ทำให้สามารถผลิตน้ำนมสดออกจำหน่ายได้แก่บุคคลภายนอกและโรงเรียนในลักษณะใกล้เคียงได้ เมื่อมีกำไรมากขึ้น จึงได้ขยายงานออกไปตามลำดับ ทั้งในด้านการผลิตน้ำนม การตรวจสอบคุณภาพของนม และการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรเพื่อเป็นอาชีพใหม่ เมื่อเกษตรกรเริ่มครองในเรื่องหญ้า